

Ugovori privrednog poslovanja ili ugovori robnog prometa su ugovori koje u obavljanju privrednih delatnosti zakljucuju preduzeca i drugi subjekti poslovnog prava. Ovi ugovori se nazivaju jos i ugovori u privredi, trgovacki ugovori, i siono.

Ugovor u opstem smislu je saglassnoet izjava volja ugovorenih strana kojim se zeli postici odredjeno obligaciono dejstvo. Medjutim, ugovori robnog prometa imaju svoje specificnosti koje te ugovore cine posebnom vrstom ugovora. Te specificnosti , odnosno osobenosti ticu se ugovorenih strana i predmeta ugovora.

1. Kod ugovora robnog prometa, obe ugovorene strane su privredni subjekti (npr. Preduzece, banka, poduzetnik i slicno). Medjutim, privredni u obavljanju svoje delatnosti zakljucuju ugovore i sa licima koji nisu privredni subjekti (npr. Prodaja robe ili pruzanja usluge fizickim licima kao potrosacima, odnosno korisnicima usluga). Ovakav ugovor se ne smatra ugovorom robnog prometa, nego gradjansko-pravnim ugovorom.
2. Predmet ugovora robnog proneta mora biti odredjeni privredni posao koji ugovorene strane preuzimaju u obavljanju svoje delatnosti, (npr. Prodaja, zastupanje, posredovanje, prevoz i slicno). I kada je ispunjen prvi uslov da su obe ugovorene strane preduzeca (privredni subjekti), ugovor senece smatrati ugovorom robnog prometa, ako predmet ugovora nije iz delatnosti preduzeca, kao sto je npr. Ugovor o zakupu i slicno.
3. Prilikom zakljucenja ugovora robnog prometa, pored opstih pravila, vase i odredjena posebna pravila, kao npr. Pravila u pogledu ponude, forme ugovora i slicno.
4. Prilikom ispunjenja obaveza iz ovih ugovora trazi se posebna paznja ugovornih strana.
5. Na kraju, za resavanje sporova nastalih izmedju preduzeca, odnosno subjekata privrednog prava, nadlezni su posebni (trgovinski) sudovi.

Ugovori robnog prometa su najvaznije pravno obelezje samostalnostiprivrednih subjekata i njihove slobode u uspostavljanju medjusobnih odnosa u pravnom prometu na trzistu. Ovakvi ugovori suosnov takozvanog ugovornog prava. U ugovore robnog prometa spadaju brojne vrste ugovora. Zbog toga je nuzna klasifikacija tih ugovora. Kriterijumi za tu klasifikaciju su: pravna obelezja i predmet ugovora.

Vrste ugovora

Prema pravnim obelezjima mogu biti:

1. Imenovani i neimenovani ugovori robnog prometa

Imenovani ugovori su ugovori koji su zakonom pojedinačno i poimenicno uredjeni, kao na primer: ugovor o prodaji, ugovor o posredovanju, ugovor o gradjenju i slicno. To su ugovori koji se odnoet na tradicionalne privredno pravne odnose, trgovacke poslove cije je zakonodavno uredjenje okoncano. Posto su imenovani ugovori detaljno uredjeni zakonom, ugovorenim stranama ostaje samo da blize urede pojedina pitanja svog ugovorenog odnosa,

Neimenovani ugovori su ugovori koji se zakonom ne uredjuje posebno, niti im odredjuje naziv. To su ugovori koji se odnose na najnovije privredne poslove, na poslove slozene peiroke koji zahtevaju primenu vise imenovanih ugovora. To su: ugovoro o lizingu, ugovori o fransizi i drugi.

2. Formalni i neformalni ugovori

Fomalni ugovori su oni za cije je pravno nastajanje neophodno ispunjenje uslova odredjenje

forme(npr. Pismena forma ugovora)

Neformalni ugovori su oni ugovori za koje je pravno nastajanje dovoljna saglasnost izjava volja ugovorenih strana na bilo koji punovazan i razumljiv način.

3. Jednostrani i dvostrani ugovor

Jednostrani ugovori su oni ugovori koji stvaraju obaveze samo za jednu ugovorenu stranu

Dvostrani ugovori su oni ugovori koji stvaraju uzajamne obaveze za obe ugovorene strane.

Teretni ugovori su oni ugovori kod kojih jedna ugovorena strana daje drugoj strani odgovarajuću naknadu za korist koju od nj dobija.

Dobroćni ugovori su oni ugovori kod kojih ne postoji obaveza davanja naknade za korist dobijenu od druge ugovorene strane.

4. Komutativni i aleatorni ugovori

5. Ugovori sa sporazumno utvrdjenom sadržinom i ugovori sa pristupom

6. Kolektivni i individualni ugovori

7. Generalni i posebni ugovori

2. Zaključenje ugovora robnog prometa

1. Ugovorene strane

Ugovore robnog prometa zaključuju međusobno preduzeća i drugi privredni subjekti. Ugovor robnog prometa u ime preduzeća potpisuje ovlašćeno lice. Ovlašćena lica su zastupnici i punomoćnici.

2. Ponuda

Ponuda je predlog za zaključenje ugovora koji po svojoj formi pogodan za zaključenje tog ugovora. Ponuda može biti posebna i opšta

3. Prihvatanje ponude je izjava ponudjenog da prihvati ponudu. Ponuda i njeno prihvatanje predstavlja saglasnost ponudioca i ponudjenog o bitnim sastojcima ugovora, koje se zaključenje ponudom predlaže.

4. Posebni slučajevi zaključenja ugovora.

U posebne slučajeve zaključenja ugovora robnog prometa spadaju naročito:

- Zaključenje ugovora putem sredstava telekomunikacije
- Zaključenje ugovora korišćenjem memoranduma
- Zaključenje ugovora putem javnog nadmetanja
- ...

3. Sredstva za obezbeđenje izvršenja ugovora

1. Kapara

Ugovorene strane mogu ugovoriti kaparu kao znak da je ugovor zaključen (kapara je izvestan iznos novca, novčana suma ili količina drugih zamenljivih stvari koju u trenutku zaključenja ugovora jedna ugovorena strana daje kao potvrdu drugoj ugovorenoj strani kao potvrdu da je taj ugovor zaključen).

2. Odustanica

Ugovorene strane mogu ugovoriti da jedna ili svaka od njih može odustati od zaključenog ugovora dajući drugoj strani odustanicu.

3. Kazna

Ugovorene strane mogu odrediti visinu kazne po svom nađoenju u jednom ukupnom iznosu, procentu ili za svaki dan zakasnjavanja ili na bilo koji način. Ugovorena kazna mora biti ugovorena u formi propisanoj za ugovor iz koga je nastala obaveza na čije se ispunjenje ta ugovorena kazna odnosi.

4. Zaloga

Zaloga je realno sredstvo obezbeđenja za ispunjenje potreživanja.

5. Jemstvo

Ugovorom o jemstvu se jemac obavezuje prema poveriocu da će ispuniti punovaznu i dospelu obavezu dužnika ako to dužnik ne učini.

5. Raskid ugovora

Raskid ugovora je način prestanka punovaznog ugovora jedne ili obe ugovorene strane. Razlozi za raskid ugovora nastaju posle zaključenja ugovora. Po ovom se raskid ugovora razlikuje od ponistenja ugovora kada su razlozi njegove nistavnosti postojale još u trenutku zaključenja ugovora.

Kao takvi postoje:

- Sporazumni raskid ugovora
- Jednostrani raskid ugovora
- Raskid ugovora zbog promenjenih okolnosti

6. Ispunjenje ugovora

Ispunjenje ugovora predstavlja izvršenje obaveza iz ugovora od strane dužnika, odnosno realizaciju i prava poverioca koja mu iz ugovora pripada.

Izdavacki ugovori

Pod pojmom izdavački ugovori podrazumeva se onaj ugovor kojim se autor preuzima na sebe obavezu da izdavaču preda svoje delo radi objavljivanja. Izdavačkim ugovorom autor na izdavača potpuno ili delimično prenosi vršenje autorskih prava, a izdavač se obavezuje da će autoru da isplati ugovorenu naknadu. (autorski honorar)

Izdavački ugovor predstavlja autorovu nagradu I onda kad ona nije ugovorena.

Izdavački ugovor